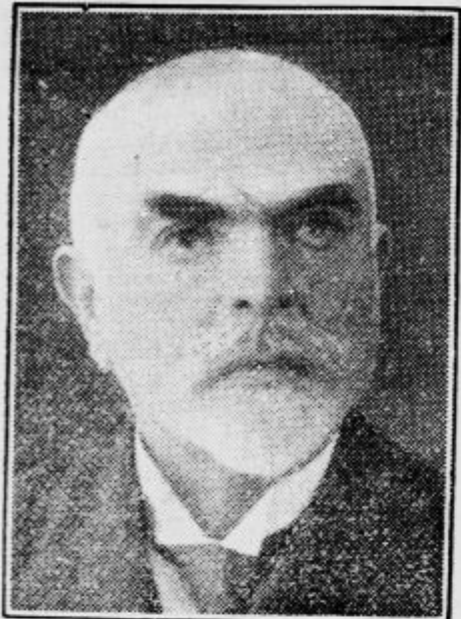

Naši kraji in ljudje

Dvorni svetnik Ivan Šorli

je umrl, kakor smo že pisali, preteklo soboto v Mariboru v visoki starosti 79 let. Pogreb vredenega narodnega delavca, ki je zlasti mnogo deloval pred vojno v Primorju, se je vršil v ponedeljek na mariborsko pokopališče v Pobrežju ob številni udeležbi občinstva.

Jesensko deževje polni struge naših rek in potokov

Ljubljana, 22. novembra.

Nastopilo je poznojesensko deževje, ki se je nasproti lanskemu premaknilo od sv. Martina na dan sv. Cileije. Nalivi so močnejši, ker je zapadlo prav nizko v gorah že mnogo snega, ki se sedaj zaradi toplejšega vremena hitro taja.

Krivulja barometrskega stanja je zadnje dni kazala nagle spremembe, od 776 se je sedaj barometer pomaknil kar na 760,9 mm. Nasprotno pa se dviga termometer. Na Elizabetin dan 19. t. m. je pritisnil kratko trajajoč mrz s slano, nato pa je postalo milejšje vreme in se je jutranja temperatura dvignila za nekaj stopenj nad ničlo. Vremenske napovedi so za naše kraje napovedale deževje in pozneje sneg. Slednje bi se zezidilo, čim bi pritisnili mrzlejšji vetrovi od severa.

V ponedeljek okoli 16. je začelo srva prav poblehno rositi, kakor iz megle. Proti večeru pa je nastopil močnejši dež in od 1. ponoči do jutra pa so se pojavili silni in stalni nalivi tako, da je do 7. zjutraj padlo že 43,6 mm dežja. To znači ogromno množino dežja. Med nalivi je nekaj časa pomohi vladala nad okolico tudi huda nevihta. Se silnejši so bili nalivi na Logski planoti in po Notranjem, zato je bila davi v nekaj urah zelo narasla Ljubljanska vsa rjava, noseč s seboj razno dračje in druge predmete, ki jih je pobrala v svojem gornjem toku. Tam je tudi že prestopila bregove in se razlila po poljih. Tudi njeni pritoki so močno narasli. V spodnjem toku, kjer je pritiskala Sava, je Ljubljanska danes popoldne dosegla višino bregov. Pričakovati je, da bo ponoči ob izlivu poplavila polja.

Ker se je po gorenjskih hribih in gorah nižje ležeči, prejšnje dneve zapadli sneg naglo topil, je Sava prav tako zelo narasla. Za enkrat se ni večje nevarnosti hujših poplav; če pa bo deževje trajnejše, so povodnji neizogibni.

Nova cesta

Stari trg pri Ložu, 22. novembra

Pretekli petek in soboto se je vršila kolavdacija novozgrajene občinske ceste II. reda od vasi Laz do vasi Otoka. Cesta se odcepi od banovinske, ki pelje iz Gornjega Jezera v St. Peter na Krasu. Zgrajena je v dolžini poldruga kilometra, široka

Jutri premiera sladke operete novih izvrstnih šlagerjev, najboljših igralcev in pevcev, sijajnih komikov in dovtipov, smeja, veselja in zabave

Zelim se poročiti

KULTURNI PREGLED

Ob osemdesetletnici
Frana Maslija - Podlimbarskega

Danes bi dovršil osemdeseto leto pokojni slovenski pisatelj Fr. Maslija - Podlimbarski. Njegov ugledni prijatelj nam je ob tej priložnosti poslal naslednje spominke vrstice:

Pri prijatelju iz mladih let je obhajal Podlimbarski pred 44 leti rojstno obletnico. Namerilo se je, da so mu dali daljši dopust in omogočili izlet iz Bosne v domovino. In tako sta s pobratimom Podkrajškom Harambašo, tedanjim postajenatelnikom na Savi, prikorakala od Zagorja po dolini Orehovičev čez Hrastnik k Sv. Bogolesu. Široka so se jima odprla vrata, nad katerimi je še dandanašnji viden rimski kamen; prekipajoče od vesolja se jima je odprlo srce tamkaj samoubojčnega prijatelja. Olajšale so se za nekaj hipov poročniku Masliju vojaške spone, razjasnil se mu je obraz, udaril je na humorno stran in travestiral Koseskega. Tu, prijatelj Harambašo je opisal svoj križev pol, držeč od Istre do Tirolske; bil je strasten ljubitelj knjig in orožja. V bogoslovje je prišel oborožen z dvema samopala (samokresoma) - samopal je bila menda njegova skovanka. — Pozno v noč se je razpalil prijateljski pogovor: med njim napitnica biskupa Strossmayerja; ukor,

pa 4 m in je bila nujno potrebna tamošnjim vsem, zlasti Otoku. Skupni gradbeni stroški so znašali okoli 70.000 Din, ker je svet, po katerem je cesta speljana, izrazito kraškega značaja in je bilo treba razstreljavati. Proti Otoku pa so morali cesto nekoliko dvigniti in napraviti nasip. Banska uprava je gradnjo podprla z dobršnim delom potrebne vsote, delo pa je vodil inž. Poniž. Prebivalstvo onih obmejnih vasi, ki jim služi nova cesta, je zadovoljno.

Južna Srbija dobi 150 milijonov za tobak

Skopje, 22. novembra.

Trgovanje tobakovega lista v Južni Srbiji je že davno končano. Pridelovalci so svoje blago že posušili in kontrolni monopolski organi so ga pregledali in po količini ocenili. Do konca novembra bo tobakovo listje spravljeno v bale in 10. decembra se prične odkupovanje.

Vnovčenje tobaka pomeni za južnosrbskega kmeta isto kakor za Savinčana hmelj. V teh časih gospodarskih težav, ko kmetijski prideiki nimajo prave cene, bo izkupiček za tobak Južni Srbiji pravi blagoslov.

Kakovostno je letošnja letina tobaka v Južni Srbiji ocenjena za nekoliko slabšo (niti za čisto srednje dobro), toda po količini je znatno nadkrčila lansko. V preteklem letu se je natrgalo 8 in pol milijona kg tobakovega lista, a letos znaša pridelek preko 10 milijonov kg. Posamezni pridelovalni okoliši so dali: prilepski okrog 2,5 milijona, skopjski okrog 2,25 milijona, kumanovski in preševski po okrog 1,3 milijona, kočanski 0,7 milijona, vranjski in tetovski po 0,5 milijona, bitoljski, radoviški in strumski po 0,3 milijona, potem kavadarški, štipski, gjevčeljski in veleški po 0,1 milijona kilogramov. Večja količina bo omogočila, da bo denarni efekt dober kljub slabši kakovosti.

Po približni cenitvi se sodi, da bodo južnosrbski kmetje dobili za tobakovo listje najmanj 150 milijonov dinarjev, s čimer bo znatno ublažena tamošnja kmetijska kriza.

Kako je izginilo 52 ton soli

Beograd, 22. novembra.

Ko se je že pričelo in se s tolikim razmahom nadaljuje razkrivanje raznih afer ni čuda, da za vsemi drugimi stvarmi prihaja tudi neobhodna začimba, afera s soljo. Razkrili je sicer nisi v Beogradu, temveč v Požarevcu, ali ker je sol monopolni predmet, bo stvar imela najbrž svoje korene tudi v prestolnici, tembolj, ko gre za nepravilnosti, ki segajo gotovo daleč preko meje požarevskega monopolskega skladišča.

Drzne vlomilske družbe v Prekmurju

Bitka s ciganskimi vlomilci v Rogoševcih — Vlom v trgovino v Gornji Lendavi

Murska Sobota, 22. novembra.

V zadnjem času so zločinci v Prekmurju prav pridno na delu in poročila o vlomih se kar vrstijo. Eden najdrzejših vlovov je bil izvršen te dni v Rogoševcih. Neznani zločinci so se po polnoči spravili na Rosenbergovo trgovino, ki je v bližini orožniške postaje. Že to dejstvo dovolj izpričuje predržnost vlomilcev, ki so se lotili temnega posla tik bivališča varnostnih organov. Da bi nemoteno izvedli svoj načrt, so postavili na več straneh straže, ki so bile oborožene s samokresi. Eden zločincev se je postavil celo pred vrata orožniške postaje, da opozori pajdase na morebitno nevarnost. Ko so se čutili zločinci dovolj varni, so vlomili v trgovino, ki je bila prav dobro založena z različnim blagom. Plen so znosili na cesto in so se že pripravljali, da odneso blago proč. Prav tedaj pa jih je opazil vaški kovač in hotel o tem obvestiti orožnike. Ko pa je videl pred orožniško postajo temno postavbo, je šel klicati sosedo in orožniškega narednika, ki stanuje v bližini postaje. Orožniški narednik Hafner je takoj organiziral lov na zločince, ki so začeli bežati. Ker so jim pa bili zasledovalci že tesno za petami, so se poslužili orožja in začeli streljati. K sreči zaradi trde teme ni bil nihče ranjen. Ko so slišali streljanje, so prihiteli tudi orožniki s postaje na čelu jim poročnik g. Koprič, ki je bil tamkaj na inspekciji. Kljub dolgotrajnemu in napornemu zasledovanju jih niso mogli dobiti. Eden zasledujočih vaščanov je že prijel enega roparjev, ki pa se mu je z orožjem v rokah postavil po robu in zbežal.

Tatovi so morali pustiti vse ukradenko blago na cesti in zbežati praznih rok. Vrednost blaga, ki so ga nameravali odnesti, znaša preko 20.000 Din. Očividci tr-

V Požarevcu so zaprli tamošnjega uglednega veletrgovca Milosava Zivkovića, ki je bil v Požarevcu zastopnik glavnega zakupca prodaje soli za vsa moravsko banovino, Vojimira Pešića. Iz skladišča je namreč izginilo okoli 50.000 kg soli!

Solno skladišče v Požarevcu se je nahajalo v posebnem oddelku Zivkovićevega poslojpa, zapiralo se je pa z dvema ključema, katerih enega je imel Zivković, drugega pa starešina požarevskega oddelka finančne kontrole Gavra Gavrilović, ki je vsaki 15 dni pregledaval skladišče in seveda tudi prodajne knjige. Tamle 9. t. m. pa je prispel iz Smedereva vagon soli za skladišče. Tedaj je h Gavriloviću prišel Zivković in ga poprosil, da bi smel vzeti iz vagona nekaj soli, ker je nima v skladišču toliko, kolikor jo zahtevajo odjemalci. Stvar se je zazdela čudna Gavriloviću, pa je nemudoma odredil komisijski pregled skladišča, pri čemer pa se je ugotovilo, da manjka okoli 50 ton soli. O tem izidu pregleda je takoj obvestil monopolsko upravo v Beogradu, ki je poslala svojega posebnega uradnika, g. Adolfa Podbregarja, da preišče stvar, in se je tako ugotovilo primanjkljaj 54.219 kg soli v vrednosti 108.900 Din. Obenem pa se je tudi ugotovilo, da skladišče ni zapiralo z dvema ključema, kakor bi bilo treba, temveč samo s ključavnico, h kateri je imel ključ Gavrilović, ki ga je dobil s ključavnico vred od Zivkovića.

Primanjkljaja soli ni mogel pojasniti niti Gavrilović niti Zivković. Ravno tako tudi nista mogla nadoknaditi vrednosti v denarju. Tako je monopolska uprava izročila stvar v nadaljnjo obravnavo požarevskega okrožnega sodišča. Pri zaslišavanju je starešina finančne kontrole Gavrilović izpovedal, da je on res skladišče zapiral s ključavnico, da pa ni vedel, da se skladišče zapira samo na ta način, a ne tudi še z drugim ključem. Trgovca Zivkovića pa se je pred preiskovalnim sodnikom začel v svojih izpovedbah tako zapletati v protislovja, da ga je sodnik dal odvesti v preiskovalni zapor.

Tako torej za celo vrsto drugih prihaja tudi solna afera. Na vidiku pa je tudi še neka druga, ki je mnogo »krupnejša«, ali se ni ugotovljena tako točno, da bi bila zrela za javnost. Pride pa ob svojem času. Zadnji čas, da se izreči vse, kar je gnilega.

Doraščujoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec, čreva, pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

dijo, da je štela vlomilska tolpa sedem zločincev in da so bili to cigani. V tel smeri se je tudi uvedla preiskava in so vlomilcem že na sledu.

Dan prej pa je bil izvršen prav tako drven vlom v Gornji Lendavi v Cipotovo trgovino. Tudi tukaj so se zločinci po polnoči spravili na delo, a so imeli tukaj večjo srečo kakor v Rogoševcih. Vdrli so skozi izlozbeno okno v lokal na ta način, da so zlomili okostvo na izlozbenem oknu ter si pripravili prosto pot. Delali so izredno previdno in tiho, tako da jih ni slišala niti služkinja, ki je spala v sosednji sobi. Tatovi so odnesli različnega blaga v skupni vrednosti preko 10.000 Din. Tudi ti zločinci so baje cigani in kaže, da bodo kmalu izsledeni.

Razumljivo je, da je spričo teh vlovov ljudstvo prestrašeno, a naši varnostni organi so marljivo na delu, da izsledijo zločince.

V glavo ga je zabodel

Maribor, 22. novembra.

Dopoldne se je moral zagovarjati pred petčlanskim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča 23letni delavec Anton Senger z Azenjskega vrha pri Gornji Radgoni, ker je 2. oktobra zvečer na Polici pri Gornji Radgoni ubil 62letnega posestnika Jakoba Kotnika. Zabodel ga je s krivcem v glavo ter mu pri desnem senecu prebil lobanjo. Zaradi poškodb na glavi je Kotnik naslednjega dne umrl. Tragično sliko dogodka popisuje obtožnica takole:

2. oktobra letos popoldne je prišel k Rajherjevemu na Polico obdolženi Anton Senger, ki so mu domači postregli z jabolčnikom. Ostal je pri njih do 19. ure, ko so se

nja. Zašumeli so med drugimi njegovi »Gorski polotoki«, ki jih je skušala zajeziti zlobna kritika in prisiljati izvit perlo iz roke.

»Gospodin Franjo! — točna slika nesrečne Bosne — je zapečatila usodo Podlimbarskega. Trepetaje mi je izročil izvod svojega novorojenca s pripombo: »V cenzuro se ni šla knjiga; dam ti jo naprej, ker jo ulegnejo zasebi.« Zasedli so jo in njega poslali v Oberhollabrun umret. Njegovega pregnanstva in smrti je bila zopet kriva ovadba, a ne ženska.

In zopet se je vrnil iz tujine v domovino. Mrtev in zopet ni našel mesta, kamor bi bil položil svoje izmučene kosti. Deli so ga v tujo grobnico, kjer čaka že devet let lastnega groba in skromnega grobnega spomenika.

Kako se prodajajo 4 zvezki njegovih Zbranih spisov, ki jih je vzorno uredil dr. Janko Štebinger, naj pove naši javnosti založnica »Tiskovna zadruga«.

Plesni večer Katje Delakove

V ponedeljek je v opornem gledališču priredila Katja Delakova solistični plesni večer. Naše občinstvo pa resni in svoji umetnosti globoko in iskreno predani plesalki ni posvetilo tiste široke pozornosti, kakor bi je po vsej prireditvi bila vredna. Parter je bil malodane prazen drugi prostori pa le redko napolnjeni. Ako naj bi nezadostno zasedena hiša bila opravičeno slaba cenzura za plesno umetnost prireditelje, tedaj bi moral poročevalec molčati. Toda Katja Delakova je pokazala toliko plesno-tehničnega zna-

Jedilni pribor...

čisti bleščeče čistilka Vim!

Seda se Vam pri čiščenju jedilnega pribora ni treba več toliko truditi. Potrebno je samo: vlažna krpa in malo VIM-a ... nekoliko gibov rok in izginila je nesnaga z nožev, vilic in žlic. VIM čisti tako hitro, ker vsebuje milo. Zato ne pušča za seboj nobenega sledu in prask!

VIM
ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

ga domači naveličali in ga hoteli odpraviti iz hiše. Obtoženec pa si ni dal ničesar dopovedati in je ostal še nadalje v hiši. Eden izmed domačinov je tedaj stopil k sosedu Jakobu Kotniku in ga prosil, naj mu pomaga spraviti nadležnega gosta iz hiše. Kotnik je zares prišel na pomoč z bikovko. Sengerja je kmalu odpravil iz hiše in ga še sam nekaj korakov spremljal. Med potjo pa je nastal med njima prepri in pretep, v katerem je dobil Kotnik smrtno poškodbo. Prišel je še sam k Rajherjevemu ter jih prosil, naj mu ustavijo kri. Nato se je odpravil domov in legel naslednji dan pa je nastopila smrt. Obdolženec je dejanje priznal, zagovarjal pa se je s silobranom, češ da ga je Kotnik vrgl na tla in pokleknil nanj. Tedaj je zgrabil Senger za nož, ga odprl in zabodel Kotnika.

Senat, ki mu je predsedoval v. s. s. Zemljič, je obsodil Sengerja na šest let roboje in trajno izgubo častnih državljskih pravic.

Velik zbor vinogradnikov

Ormož, 22. novembra.

Spričo velike gospodarske krize, ki še posebej stiska vinogradništvo ljubomorsko-ormoških gor, je sklicalo Vinarsko društvo v Ormožu, da pretrse vse možnosti samopomoči, na nedeljo 4. decembra na pol 8. uro po rani maši v telovadnico meščanske šole velik zborovanje vinogradnikov. Na tem zborovanju bodo poročali narodni poslanec g. Lovro Petovar o današnjem stanju naših vinogradnikov in o trošarinskem zakonu v zvezi z vinogradništvom, inženjer g. Zupančič o konzumu grozdja in potrebnih ukrepih vinogradnikov in ravnatelj g. Pröl pa o našem sadjarstvu in našem in našem notranjem in zunanjem trgu. Po poročilih predavateljev bodo sestavili zborujočo resolucijo, da s tem opozorijo čimhitelje na hude gospodarske razmere naših vinogradnikov, ki ključje po nujni odpomči. Zaradi tega mora biti vsak vinogradnik na tem zborovanju navzočen.

Pot navzdol

Ljubljana, 22. novembra.

Nekoč je krenila njegova pot lepo navzgor in kot zrel človek, se je zasidral za pisalo mizo v neki banki. Naenkrat pa je pot pričela zopet padati in je bivši bančni uradnik Stanko K. čedalje čedalje padel v konflikt z zakonom. Zapuščal se je bolj in bolj. Že lani nekoč se je vrtihotal v neko hišo v Florjanski ulici, kjer je prosjačil pri raznih strankah in v ugodnem trenutku pograbil kar celo torbo ter odhitel z njo na ulico. Bil pa je opažen in je moral zaradi tatvine v zapor.

Včeraj se je potikal Stanko po Suvoorški ulici za Bežigradom, kjer je prodajal

kratek črn suknjič. Ponujal ga je za 50 Din. a ni našel kupca. Kajti prehitel ga je stražnik, ki se mu je Stanko videl sumljiv. Povabil ga je s seboj na stražnico. Stanko je že 8. t. m. prodal nekemu delavcu kratak suknjič, o katerem se je pozneje dognalo, da je bil ukraden poleg drugih predmetov delavcem zaposlenim v Lenassievih hiši v Stritarjevi ulici. V zimskem suknjiču je imel lastnik spravljeno tudi listino z okrog 60 Din gotovine in raznimi drugimi predmeti, slikami in listinami. Prvotno nikakor niso mogli dognati tatu, češ dva dni pa so našli v kleti imenovane hiše izpraznjeno listino, v nji pa listek z napisom: »Poslušajte kleparji, le pridni bodite! Tukaj vračam listino in slike. denar in suknjič pa potrebujem jaz bolj nego vi!«

Na policiji so zdaj ugotovili, da si je tako brido šalo poleg tatvine dovolil bivši bančni uradnik Stanko, ki bo seveda spet romal za zamrežena okna. Tudi suknjič, ki ga je prodajal v Suvoorški ulici, je sumljivega izvora, kajti na rokavu ima madeže raznih barv ter vse kaže, da je njegov pravi lastnik kak obrtnik ali delavec.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., 1/8 in 1/10 zvečer

Film najgloblji čustev, najsrčnejše ljubezni in srce trgajoče tuge z edinstveno filmsko umetnico

Elizabeto Bergner

Zasanjane ustne

Rudolf Forster, Anton Edthofer kot partnerja

V predprogramu: »Sola smučanja« in najnovejši »Ufe zvočni tehnik«

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

sentimentalna »Pesem«, zelo močna, krepko učinkujoča fantastična »Carovnica« ter pred že omenjeno skleno točko živahna, žegava, a tehnično komplicirana in slikovito koncipirana »Lutka«. Dasi umetnica ni reflektirala na cenčne dekorativne zunanosti, so vendar bili njeni kostumi, po osnutkih Ljubomirja Ravnikarja, iak umetniški pripomoček k dosegi intenzivnejšega uspeha. Ti izrazito plesni, nevsiljivo stilno in barvno harmonično komponirani kostumi, dokumentirajo fin okus in visoko kulturo slikarja in plesalke.

Ga. plesalka se je v drugem delu svoje ga večera morala za vsako točko pred zaslonom posebej zabavljati močno ploskajoči publiki in je prejela tudi košaro cvetja.

Nekaj opazk k „Veselemu vinogradu“

»Veseli vinograd« že davno ni več novost v svoji domovini, medtem ko se mi pripravmo, ali je dovolj »dostojen in moralen... Ko sem potoval leta 1926 križem Nemčije, sem bil na njegovi premieri v Lipskem. Skoro prav ob istem času je pri nas vedrila in oblačila Golarjeva »Vdova Rošinka«. In prav zato sem v svojih »Skicah s pota po Nemčiji« napisal to-le:

»Jako me je zanimala novitela novega nemškega dramatika Carla Zuckmayerja »Der fröhliche Weinberg«, krepko delo žanra Golarjeva »Vdova Rošinka«, morda še bolj naturalistično. Ako bi to delo spisal slovenski dramatik, bi ga davno naša po-

Iz življenja in sveta

Viharji ob škotskem nabrežju

Ob nabrežju Škotske so minule dni razsajali hudi viharji, ki so metali ladje ob nevarne skale in kletci. Prizor iz takšnega boja kaže naša slika.

Kriza v naravoslovnih znanostih

Znamenja, ki odpirajo zdravo bodočnost

V dunajskem fizikalnem zavodu se vrši ta čas ciklus predavanj, ki obravnavajo krizo v modernih eksaktnih znanostih in vzbujajo veliko pozornost.

Uvodno besedo k tem predavanjem je imel prof. dr. Felix Ehrenhaft, ki je izvajal, da je kriza izraz za odkritje novih dejstev, ki nasprotujejo kakršnim izročnim izkušnjam. Kjer ni odkritij, kjer ni problemov, tam ni krize, a tudi znanosti ne. Vsak raziskovalec in eksperimentator deluje, ne da bi sam to opazil, v smeri tistega uspeha, ki ga sam pričakuje. Vsak globlji naravoslovec ve, da umne le to, kar je sam doživel. Namenjeno mu je, da deluje kot specialist. Družici teoretiki, ki je navezan na specialista, pa je kakor ves svet nagnjen k temu, da izkoristi to, kar mu najbolj vstreza. Tako se dogaja, da si ustvarja svetovni nazor, ki ga gleda skozi naočnice svojih predhodnikov in ki se mu vidi pravilen, dočim so ga nasprotni izkušnje že davno podirle.

K tem izvajanjem je govoril znani kemik prof. dr. Mark o krizi klasične fizike. To fiziko je označeval jasen pojem o absolutnem prostoru in času, jasna ločitev materije in polja kakor tudi prepričanje, da se da mehanika in elektrodinamika makrokosma uporabiti za atomarne procese. Eksperimenti pa so pokazali, da se materija in polje ne dasta tako jasno ločiti, kajti so n. pr. žarila dogajanja, ki jih je mogoče razlagati le materialno, po drugi strani pa se nedvomno materialni delci vedejo v gibanju kakor nesnovni valovi. V svetu atomov so odpovedali zakoni mehanike in elektrodinamike — a to se je zgodilo tudi v področju astrofizike. Tako je vse s'liho k uvedbi novih pojmov, vsaka nova izkušnja je prinašala nova spoznanja in nov napredek.

V tem smislu je tudi sedanja kriza naravoslovne znanosti zdrava, je delal prof. dr. Ehrenhaft v svoji sklopi besedi.

Bacili proti pljučnici

Virulentni in nevirulentni pneumokoki

Ameriška raziskovalca Avery in Dubos sta na newyorškem Rockefellerjevem zavodu odkrila zanimivo in uspešno sredstvo zoper pljučnico.

Nepreračunljivo ojačenje in oslabiljenje kužnih bolezni, hipni njih nastanek in hipni konec nam kaže, da njih povzročitelji niso vedno sposobni izvesti obolenja. Izkušnja nas tudi uči, da vsebuje vsak človek nešteto najbolj nevarnih klic, ki mu pa vendar trenutno ne škodujejo. Nenadoma pa dosežejo svojo uničevalno moč, postanejo virulentni, kakor pravi znanost.

Avery in Dubos, ki sta hotela dognati vzroke za ta nenavadne lastnosti kužnih klic, sta pred vsem odkrila, da se v škodljivi in neškodljivi obliki povzročitelji pljučnice, tako zvrsti pneumokoki, ki se na zunaj zelo ločijo. Virulentni imajo namreč nekakšen plašček, ki nevirulentnim nedostaja. To bi se ne bilo vse. Raziskovalca pa sta ugotovila, da obstaja neki bacil, ki se je izjemno preživel v vsemu množični trobnosti snovi in ki ima to lastnost, da razkrajja plaščke virulentnih pneumokov. S tem pneumokoki se ne poginejo, živijo in se množijo dalje, a postanejo neškodljivi. To je zelo važna ugotovitev, ki sta jo Avery in Dubos potem izpopolnila še s tem, da sta začela umetno rediti te bacile na močnih reditvah in jih potem preizkusila na kulturah pneumokokov. Uspeh je bil popoln. S poskusnimi živalmi sta potem dognala, da učinkuje ekstrakt bacilov tudi v živem, na pljučnici obolenega organizmu. Če sta ga vcepila istočasno s povzročitelji, je obvaroval poskusno žival celo proti milijonski smrtni količini uničujočih klic. Žival, ki bi morala drugače umreti, je ostala živa in zdrava! Cepivo je ostalo učinkovito že, če sta ga injicirala 24 ur pred infekcijo, a še mnogo ur po infekciji je lahko obvarovalo obolelo žival.

Novi bacilni ferment je torej izvrstno zaščitno in zdravilno sredstvo zoper pljučnico. Poskusi o njegovih učinkih na ljudeh se še vršijo, vendar je že zdaj sigurno, da je medicina s tem sredstvom dobila epohalno orodje zoper pljučnico, proti kateri je bila doslej malone brez moči.

Pojasnilo zagonetnega zločina

Berlinski kriminalni policiji se je posrečilo pojasniti zagoneten zločin, o katerem smo že pisali v »Jutru«. Pred dnevi so našli na tirnicah predmestne železnice v Berlinu šestletno Rožo Marijo Boddin. Otrok je imel udrtu lobanjo. Vso noč so čez deklico dirjali vlaki, ki pa je niso ugnitili, ampak so ji samo odrezali šop las. Oddali so jo v bolnišnico, kjer je prišel otrok zaradi skrbne nege kmalu k sebi. Pri zaslišanju je pojasnil kako se je odigrala tragedija.

Policija je namreč skonstruirala dogodek tako, da so deklico odvedli roparji, ki so jo poslali v neko hišo po 40 konserv, nato pa so jo, da bi zabrisali sledove počinca, položili na tirnico, kjer so upali, da jo bodo vlaki povzeli do smrti. Punčka pa je, čim se je osvestila, začela jokati in prositi, naj ne pustijo k nji matere. To je postalo surno in policija je nadaljevala preiskavo v tej smeri. Prišla je do presenetljivih rezultatov. Otrok je vrgla na tirnice sama mati, in sicer zategadelj, ker je bila mala Roža Marija zavarovana za 4000 mark. Pred tem dejanjem pa je otroku odvzela uhanec, o katerih je trdila, da so jih ukradli razbojniki. Uhanec so našli detektiv pri preiskavi v stanovanju. Mati jih je skrila v neko razpoko v zofu. Prišla pa so na dan še druge reči. Dekličeva mati je pošiljala Rožo Marijo na beračenje in jo je izrabljala, da je pela na dvoriščih ter prosila miloščino. To je delala v snorazumu a svojim možem, ki je tudi vedel o načrtu za otrokovo smrt.

Levite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Element št. 49

Ena najbolj redkih kovin na svetu je indij, ki sta ga po spektralno analitični metodi odkrila l. 1863. Richter in Reich v cinkovi svetilci. Pozneje so ga našli tudi v nekaterih volframskih rudah. Indij, ki ima v periodičnem sistemu 49. števil, je najdražja kovina, saj stane desetkrat več nego platina. Ima nekatere svojevrstne lastnosti. Barva mu je srebrno bela, mehak in raztegljiv je do skrajnosti, pri tem pa izredno žilav in odporen zoper vremenske vplive. Topi se že pri 155 stop. Celzija.

Ker so ga do danes pridobivali v izredno majhnih količinah, ga niso mogli praktično izkoriščati. Iz Amerike poročajo sedaj, da so odkrili nova ležišča njegove rude, ki bodo skupno z nemškimi dajala na leto vsaj 10 kg čiste kovine. To je v primeri z dosedanjimi količinami izredno veliko. Kemiki bodo imeli boljše priliko, da ga preiščejo po njegovih lastnostih in uporabnosti. Morda bo imel v medicini veliko vlogo, kajti njegove soli so v nasprotju s skoraj vsemi drugimi kovinskimi solmi človeku neškodljive.

Prva ameriška državna tajnica

V seznamu državnih tajnikov, ki jih je imenoval novi ameriški državni predsednik Roosevelt, je zastopana prvič v ameriški zgodovini, tudi ženska, in sicer gospa Frances Perkinsova, poročena Wilsonova.

Perkinsova izvira iz neke bostonske učeniške družine in je bila deležna najbolj skrbne vzgoje. Že v mladih letih je kazala veliko dojemljivost za resnično življenje in za razlike med preoblično in pomankljanim. Študirala je na univerzi naravoslovje in kemijo, zanimala pa se je bolj za narodno gospodarske težave in je po dokončanju študija postala tajnica Zveze konsumentov v New Yorku. V tej funkciji je pričela takoj s svojim socialnim delom in je kmalu dosegla znižanje delovnih ur za industrijsko zaposlene ženske, nove predpise za zaščito delavstva zoper obratne nezgode, za delo z radijem itd. Postala je voditeljica delovnega urada v državi New-York in je tu imela mnogo prilike za sodelovanje z novim državnim predsednikom, ki jo je sedaj poklical v državno tajništvo (ministrstvo) za delo.

Calerija mode

Eleganten jesenski plašč

Cerkvena tla so se udrli

V nedeljo se je primerila v varšavski 250 let stari cerkvi sv. Križa med jutranjo mašo nenavadna nesreča. Udrli so se na nadom marmorna cerkvena tla in zgrneta v klet pod cerkevno ladjo. Dvajset ljudi je kameenje potegnilo za seboj v globokino, kjer so obležali ubiti in hudo ranjeni.

Vzrok katastrofe je iskati v tem, da so v cerkvi nedavno instalirali centralno kurjavo. Tedaj so izrtali mnoge luknje, žlebe in hodnike. Ravnotežje v stavbi se je spremenilo in tla, ki niso mogla vzdržati telesne teže vernikov, so se udrli.

Pišajo, da so se med nesrečo odigrali nepopisni prizori. Ko je ljudstvo videlo, da se vdajajo tla, je začelo v divji paniki pritiskati proti izhodu. Otroke so pri tem kar pobodili. Čim se je cerkev izpraznila, pa je začela množica iz radovednosti zopet pritiskati vanjo. Zmeda je bila splošna, kar je še povečalo obup in trpljenje nesrečnih žrtev v cerkveni kleti.

Revija »ŽIVLJENJE IN SVET«
izhaja tedensko

Hitler odhaja k Hindenburgu

Hitler na poti iz berlinskega hotela »Kaiserhof« k državnemu prezidentu Hindenburgu. Levo poleg njega predsednik državnega zbora Göring, na desni pa glavni urednik lista »Völkischer Beobachter« Rosenberg

Nevarna avtomobilska nesreča

V Oslu na Norveškem je zavozil neki avtobus v gasilsko brizgalno, ki je vrgla vozilo ob zid, kjer se je popolnoma razbilo. Čudežno naključje je storilo, da se pri tej katastrofi nihče ni ubil

Sedemkratni morilec

V Lincu se je začel proces proti vampirju Leitgöbu

V ponedeljek se je začel v Lincu proces proti 53letnemu mesarskemu pomočniku Francu Leitgöbu, ki mu očita obtožnica sedem umorov. Obtožnec je že star kriminalni tip, ki je zaradi raznih tatvin presedel v ječi 16 let in pol. V času, ko ni bil pod ključem, pa je tudi moril, a tega ni vedel nihče razen njega. Umoril je sedem žensk in šele pri zadnjem zločinu so ga prijeli in mu dokazali krivdo, ki jo je dolga tajil, naposled pa priznal v celoti. S tem se je odprla vsa njegova črna preteklost, ki se začne že z l. 1912. Tedaj je namreč Leitgöb umoril

svojo bivšo ljubico

47 letno Marijo Lederer. Našli so jo obešeno v stanovanju. Na prvi pogled so vsežiki presodili, da je Ledererjeva izvršila samomor. Šele pozneje se je izkazalo, da manjka v njenih rečeh denar in tako so začeli sklepati na umor. Arretirali so dva delavca, ki pa sta dokazala alibi. Leitgöb priznava, da je izvršil ta čin, izgovarja se pa, da je storil to v zmedenosti. Žrtev drugega umora je postala

žena njegovega vojnega tovariša

Dannerja. Bilo je takole: Leitgöb je bil l. 1916 na ruskem bojišču. Ko je dobil dopust in se je peljal domov, ga je prosil Danner, s katerim sta služila pri isti četi, naj nese njegovi ženi nekaj živil in denarja. 18. oktobra 1916 so opazili ljudje, da je izbruhnil ogenj v hiši, kjer je stanovala Dannerjeva. Ko so vdrli v stanovanje, je bila žena že mrtva. Zadušila se je v dimu. Pozneje so ugotovili, da manjka 300 kron, ki jih je hranila. Leitgöb priznava, da je to žensko zadavil, potem pa v zmedeni prevrnili petrolejko, zaradi česar je izbruhnil ogenj. Tretja žrtev mesarskega pomočnika je bila

njegova osmdesetletna mačeha.

Pisala se je Schmidthammer in so jo našli obešeno na naramnicah. Tudi v tem primeru je oblast osumila čisto druge ljudi, katere pa je zaradi dokazov nedolžnosti izpustila. Leitgöb jo je umoril zato, da bi po njej kaj podedoval. Kmalu zatem je napadel 35 letno

železničarjevo ženo

Marijo Renzederjevo. Njen mož je bil v službi, njena 11letna hči pa v šoli. To priložnost je izrabil Leitgöb, da je vdril v hišo in jo zažgal. Pod razvalinami so našli pozneje le zgorelo truplo žrtve, katere smrt so si pojasnili z razlago, da se ji je pri kuhanju kosila na petrolejski peči primerila nesreča in so jo objeli plameni. V

Tanki, letala in roj čebel

Iz Capetowna poročajo: Zamorski poglavar Impubus je povzročil da je afriška vlada poslala nadenj oboroženo silo. Akcija je sprožila mlada ženska, ki si jo je bil izbral poglavar za ženo, pa se je spreobrnila na prizadevanje neke afriške misije. Poglavar je smatral to za vmešavanje misije v njegovo notranje zadeve. Zaukazal je avojin privržencem pohod pred misijsko poslopje, kjer so v protest nekajkrat ustrelili.

S tem je dal zamorski poglavar afriški vladi povod, da se je obrnila proti njemu in ga najprej kaznovala z izročitvijo 30 volov. Ker pa se je branil plačati kazni v tej obliki, se je vlada zatekla k represalijam. Poslala je v glavarjevo taborišče tanke in letala. Napadu se je izognil Impubus s tem, da je »presadil« svojo vas drugam. Ko so ga pa izvohalo tudi v ekrovšču, mu ni preostalo drugega kakor da je poslal nad svoje zalezovalce roj čebel in s tem uspešnim sredstvom je res dosegel, da se je zasledovanje ustavilo in se je njegov pooblaščenec pobotal z zastopniki afriške vlade.

Devizni predpisi zajezili pomlajevanje

Zadnja leta so izvrševali tudi v Pragi pomlajevalne operacije s presajevanjem opijih žlez na ljudi. V zadnjem času so pa tovrstne operacije popolnoma prenehale, in sicer iz enostavnega vzroka: čsl. komisija za dodeljevanje deviz je ustavila izdajanje denarja za opice, ki so stale vsaka od 8000 do 10.000 Kč.

Treznost pri ameriških volitvah

Preiskovalni odbor za ameriške prezidentske volitve je začel zbirati pritožbe o nerednostih pri volilnem postopanju. Iz države Pennsylvanije se je javilo 12 prič, ki zatrjujejo, da je bil predsednik očitno nevolilne komisije na dan volitev pijan kakor kanon. Za štetje petih glasovnic je porabil baje 35 minut časa, nato pa je zaspal.

Letalska nesreča v Franciji

Blizu Hvěresa pri Toulonu je te dni treslo vojaško letalo na zemljo. Pri tem se je ubila vsa posadka, ki je bila v letalu, namreč trije podčastniki.

resnici pa je Leitgöb takrat delal v bližini hiše, kamor je prišel in zasačil ženo v postelji, kjer jo je napadel in prekučnil poč, da je pozneje vse skukaj zgorelo. Naslednji umor bi bil kmalu plačal z osebno svobodo. V septembru 1921 so namreč našli v okoliščini Lince ubito Marijo Kappelmeierjevo, 25letno pomožno delavko. Okolu vratu je imela obkladd. Poizvedbe so ugotovile, da je umorilka popivala prejšnji večer z moškimi po gostinah in hotelih. Med njenimi družabniki je bil tudi Leitgöb, ki pa je tako zvito izpričeval svojo nedolžnost, da so ga morali izpustiti. Leitgöb priznava, da jo je umoril v ljubavnem prizoru. Nekaj tednov potem, ko so ga izpustili, je zagrešil nov zločin. Izvabil je

neko žensko pod pretvezo,

da ji bo preskrbel živila, s seboj v gozd, kjer jo je pobil z debelim krepelcem. Po umoru jo je se oropal. Orožniki so ga to pot prijeli in sodišče ga je obsodilo na deset let ječe.

Ko pa je odsedel kot kazni in je prišel zopet na svobodo, si je takoj poiskal novo žrtev

v osebi 49letne babice Marije Oberleitnerjeve. Ko so sosedji vdrli v njeno stanovanje, so jo našli v postelji mrtvo. Zdravnik je izjavil, da jo je zadela kap, v resnici pa je umrla v Leitgöbovih rečah. Morilec je po zločinu uplenil v stanovanju nekaj denarja. 29. septembra letos pa je bila policija v Lincu obveščena, da je nekdo umoril 58letno

ženo arhitekta Janka.

Našli so jo mrtvo v spalnici z dolgim zamakom v ustih. Nered v sobi je pričal, da je bil izvršen umor, zlasti še, ker je manjkalo nekaj nekita in gotovine. Policija je začela iskati krivca in kriminalni komisar se je domislil Leitgöba, ki je bil osumljen sličnega umora Marije Kappelmeierjeve pred desetimi leti. Poiskali so ga in pročili stare akte ter prijeli Leitgöba, ki je izprva tajil, pozneje pa priznal vse našteje zločin, češ da mu ne da vest mirno spati, dokler si ne olajša duše z izpovedjo.

Va proces vlada ogromno zanimanje. Vsi vlaki, ki vozijo v Linc, so polni ljudi, pa prihajajo k razpravi tudi z avtomobili in peš. Obravnava bo trajala predvidoma teden dni. Vodi jo sodni nadsvetnik doktor Zötl obtožnico zastopa državni tožilec dr. Stelzl zločinca zagovarja advokat Bockschütz. O izidu procesa bomo poročali.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« grenčica posebno v srednjih letih in starostni dobi izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ANEKDOTA

»Dragi človek,« je dejal neki dramatik nekemu igralcu, »v življenju ste tako sveži in veseli — zakaj ste potem baš v moji komediji tako mlačni?« — »Veste, dragi prijatelj,« je odvrnil igralec, »v življenju je tudi tekst moj!«

Vsak dan ena

»Oprostite, ali so mogoče prinesli k vam steklenico ruma, ki sem jo bil pozabil v tramvajemskemu vozu?«

»Tega ne, ampak najditelj je v celici tu poleg in pravkar s spanjem preganja pijanost, ki je sledila najdbi.«

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Jehan, ki je vse to opazil, se je tiho zasmejal in s porogljivim glasom vzdihnil:

»Nu, hvala Bogu, vendar ste me spoznali... Spravi se s poti, Saëtta, in daj mi, da se pomenim s signoro in prečistim očetom... Spravi se, ti velim; pusti svoj rapir v nožnici! Če ne, te pri tej priči ubijem — s tvojim lastnim sunkom, da veš. S tistim slavnim sunkom, ki si ga iznašel in katerega me nisi hotel naučiti... Ta sunk je zdaj, znam, in se marsikateri, ki ga ti ne znaš! Naučil sem se, kako mi je ravnanje, da razorožim učitelja borjenja... Sam veš, od koga sem se naučil. Poznaš ga.«

Saëtta se je komaj premagal, da ni ob tem očitnem namigu na njegov dvoboj s Pardaillanom zatulil od jeze in strahu. Bil je prepričan, da je Jehanu zdaj vse znano: to, da je Pardaillanov sin, in to, kako ga je Pardaillan razorožil. Bralec ve, da se je motil. Jehan še ni vedel ničesar. Govoril je o sunku, ki mu jih je bil pokazal Pardaillan, a to, da se je bil tudi Saëtta že seznanil z njimi, mu je bilo popolnoma neznano.

Vsekako je obšel Saëtta strah. Ne strah, da ga ne bi Jehan ubil. Bil je hraber, in življenje je imelo zanj nizko ceno. Saëtta se je le bal, da ga ne bi mladi človek razorožil v pričo teh dveh, ki jima je bil ponudil svoj nezmagljivi meč v obrambo. Sam tega se je bal. Zato se je umaknil, kakor mu je bilo rečeno.

Jehan je stopil proti Leonori in Acquavivi. Spet sta se odmaknili. Umakala sta se, dokler nista s hrbotom zadela ob zid.

»Jaz sem vaju takoj spoznal: vas, gospa, in vas, prevzvišeni,« je nadaljeval Jehan. »Ali naj glasno povem, kdo sta?«

Naj sta se imela Leonora in Acquaviva še tako v oblasti, vendar sta nehote otrpnila od groze. Jehan se je spet zasmejal.

»Kakor vidita, ni vredno, da mi skrivata obraz,« je dejal. Menih in ženska sta oba hkratu vrgla oglavnici nazaj. Obema se je bila vrnila tista murnost, v kateri je bila njuna moč. Acquaviva je zdaj s svojim neukanljivim očesom strastno opazoval pošteni obraz mladega človeka; in delj ko ga je opazoval, razločneje se je risal okoli njegovih ustnic droben nasme. V temi je stisnil tovaršico za komolec, češ, naj prepusti besedo njemu.

Jehan se je med tem spet oglašil.

»Pomirita se! Ker je naključje hotelo, da sem vama rešil življenje, ga nočem postaviti na laž. Ne bom vaju ovadil... Nisem izmed tistih, ki zalagajo krvnika za žrtvami!«

Srd, ki se je bil že polegel, mu je spet zavrel:

»In vendar! Vi, gospa, ste me hoteli zvičajno zapeljati, da bi umoril kralja. Ker se vam ni posrečilo, ste me s svojim močem že kdo ve kolikokrat izkušali spraviti s poti. Da še živim, prav gotovo ni vaša krivda! Vi, prečisti duhovni oče, ste me hoteli dati ustreliti. Izpodletelo vam je. Poizkusili ste me zastrupiti. Ni se vam posrečilo. Porušili ste strop moje čumnate, da bi me pokopali pod njim. Sprožili ste kamen, da bi mi razbil glavo. In nazadnje ste dali zažgati hišo, v katero sem se bil zatekel... Vse se vam je izjalovilo! Ali je res ali ni?«

»Res je,« je hladno in brez obotavljanja priznal Acquaviva.

»Ali ne bi imel pravice, da vaju zdajle, ko vaju imam v oblasti, zdrobim za vse zlo, ki sta mi ga storila?«

»Da,« je rekel Acquaviva.

In s svojo posebno mehko je dodal:

»Ali ste oba obklali?« je vprašal senatni predsednik g. Ivan Kralj obtoženca, ki je malomarno odvrnil: »Samo Ivana Šiško! Mikoliča nisem kresnil.« — »Pravijo, da tudi njega, Zakaj pa ste napadli Šiško, ko vam ni nič naređilo?« — »Malo pijan sem bil in jezen, ker je Šiško poprej v gostilni s kuharico nemško govoril,« se je začel izgovarjati obtoženec. Ko mu je predsednik predočil, kako zavržno je napadel Šiško in kako je bila velika nevarnost za njegovo življenje, je obtoženec cinčno pripomnil: »Sunil sem ga kar tja v en dan.«

Priča Martin Mikolič: »Vsi smo bili dobre volje. Fantje so peli in plesali. Po policijski uri sva se odstranila. Za nama je pridrvel neki človek. Bližkovito je zavil nad menoj nož. Sinek sem prestregel. Tudi drugi sunk, s tretjim pa me je obrazil po roki. Prva sunka sta bila namenjena meni v prsi in nekoliko nižje. Potem je tisti človek, ki je mene napadel, sunil z nožem od zadaj Ivana Šiško.«

Ivan Šiško je kratko izpovedal, kako je bil napaden in je predložil svoje oškodninske zahteve. Obtoženec se je poprej pridružil nasproti nekaterim drugim pričam: »Z njim bom imel obračun, če ne danes, pa jutri.« Nadaljnja razprava je došla, da Jože Jaklič presedeje hišico z malo zemlje nekje na Gorenjskem in da je bil lani pogojno za 3 leta obsojen na 3 mesece strogega zapor, ker je okradel tovaršica za 1100 Din.

Državni tožilec: »Obtoženec se naj strožje kaznuje v smislu obtožbe, ker je prav zverinsko oklal mirne ljudi. Nobene milosti! Branilec (ex officio): »Prosim za milostno sodbo!«

In sledila je sodba: 14 mesecev robije, izguba šestih državljanskih pravic za 2 leti, povračilo vseh sodnih stroškov, ker so izterjali, dalje mora plačati na oškodnini Ivanu Šišku 400 Din za izgubo služba in bolečine ter Martinu Mikoliču 325 Din. Hkratu sodišče izreče, da mora prestati tudi kazen 3 mesecev strogega zapor, ker ni prestal dobe preskušnje. »Ali ste zadovoljni s sodbo?« je vprašal predsednik. »Se ne bom pritožil. Samo prosim za dopust, da doma uredim stvari!« je Jože mlo poprosil. »Tega pa ne,« je odločil predsednik, »potem prodaste posestvo in se oškodovanca obrišeta za svoje zahteve.«

Jože je pobit odšel iz dvorane v zapor. V kazen sedemnajstih mesecev se mu vstope samo preiskovalni zapor od 9 oktobra.

Pisateljeva usoda

Madžarski pisatelj Dezider Szabo, ki je pripadal svojčas Društvu prebujajočih se Madžarov in je postal pozneje njihov najhujši nasprotnik, živi v veliki bedi. Ponojno je že hotel odpotovati iz Madžarske v inozemstvo, toda vselej brez uspeha.

Prvotno je bil srednješolski profesor. V tej službi je prebil 15 let, potem se je pred 10 leti odpovedal. Menil je, da ga bodo razmere posadile na visoko mesto, a se je vračunal. Pustil so ga na cedilu in izročili pomanjkanju. Zato je prosil, naj ga vsaj v redu upokojijo, kar se pa ni zgodilo. Država mu je slednje ponudila miloščno 97 pengő pokojnine na mesec, kar je Szabo odklonil. Zdej, ko so mu pošla vsa sredstva, je začel gladovno stavko. Usmiljenje z njim ima samo kavararni, h kateremu je zahajal zadnja leta. Ta mu zdaj pošilja po svojem pikolu hrano in kurjavo, da ne umre od lakote in mraza hkratu.

Radio

Cetrtek, 24. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Radio - kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Radio - kvartet, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Šah (dr. Vidmar). — 19: Poskusi umetnega razvoja. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Preno cerkvenega koncerta iz cerkve sv. Petra. — 21.30: Violinski koncert g. Brunsčevika iz Pariza. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 12: Radio - orkester. — 16: Poudarski koncert. — 20: Preno iz Ljubljane. — Laska glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Orkester balalaik. — 20: Preno iz Ljubljane. — 22.10: Plesna glasba. — PRAGA 19.35: Laska glasba. — 20.30: Program iz Brna. — 22.15: Moderna glasba. — 23: Plošče. — BRNO 19.35: Laska glasba. — 20.30: Dramski večer. — 22.15: Preno iz Prage. — VARŠAVA 18: Laska godba. — 20: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Otroške pesmi. — 19.35: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — 21.45: Godba za ples. — BERLIN 20: Spovojara. — Plesna glasba. — 24: Orkestralni koncert. — KÖNIGSBERG 20.30: Dramski večer. — 21.30: Laska glasba. — MCHLACKER 19.30: Mandoline in kitare. — 20.05: Simfonični koncert. — 22: Narodne pesmi. — BUDIMPEŠTA 17.30: Laska glasba. — 20: Orkestralni koncert. — 23: Plesna glasba. — RIM 17.30: Koncert orkestra. — 20.45: Godba na pihala.

Renotnarji

DRAMA
Začetek ob 20.

Sreda, 23. Marij. Sreda.
Cetrtek, 24. Zločin in kazen. B.

OPERA
Začetek ob 20.

Sreda, 23. Manon. D.
Cetrtek, 24. Zaljubljen v tri oranže. A.

Slavni ruski pisatelj Merežkovski je napisal dramo: »Čarivost Alekseja. To delo študira sedaj ljubljanski dramski ansambel pod vodstvom g. režiserja Debevea.

»Manon. Prva letošnja repriza krasno uspele operne predelave »Manon« bo drevi. Naslovno ulogo poje ga. Gjungenac, mladeča grofa de Grieuxa g. Gostič, njegovega očeta pa prvič g. Marjan Rus. Vsa ostala zasedba kakor pri premieri v soboto.

Krstna predstava v operi. Naš operni ansambel študira novo opero »Adel in Marat, ki jo je napisal priznani naš skladatelj Josip Hatze. Snov je zajeta iz spletske zgodovine. Opera se odlikuje po prekrasnih melodijah in izvrstni instrumentaciji. Premiera bo v kratkem. Delo študira ravnatelj Polič.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sreda, 23: Gospa ministrovka. C.

Iz gledališča. Prva ponovitev »Gospa ministrovke«, izborne Nušičeve saloigre, ki je popolnoma uspeha, bo drevi. Saloigra ima mnogo satirične primese in je eno najboljših jugoslovanskih del te vrste. — »Boccaccio, priljubljena Suppéjeva opereta, ki jo dajejo povsod kot komično opero, je pravi biser klasične operetne muzike. Glavni junak je Boccaccio, slavni italijanski novelist. Vsebinsko je opereta silno zabavna ter polna komičnih zapletljivih in situacij. »Boccaccio« pripravljata za mariborsko premiero dirigent Herzog in režiser Kurt Bachmann kot gost.

Nova bela koža po 3 dneh

Nič več grdi sojedcev

Razširjenih znojnic

Ali gub povzročeni vsled utrujenosti

Na teh treh mestih Vašega obraza se najbolj opazijo napake Vaše kože. Najnovejši poizkusi dokazujejo, da more imeti vsaka ženska belo, mehko in lepo kožo, ako vsak dan rabi kremo Tokalon bele barve (ni mastna). Vsebuje preparirano svežo smetano in oljino olje, kombinirano z ublažujočimi in osvežujočimi dodatki. Kremo Tokalon neprestano prodira v kožo, ublažuje razdražene kožne žleze in zožuje razširjene znojnice. Sojedi izginejo, gube pa, ki jih povzročijo utrujenost, so popolnoma odpravljene že po samo enkratni uporabi. Tudi najbolj suha koža postane vlažna, mastna koža pa izgubi sijaj. Ako rabite to novo kremo Tokalon bele barve, imeli bode že v kratkem času nepopisno lepo in svežo kožo, ki bi je ne mogli doseči na noben drug način.

Iščem izvrstnega

teracerja

za izdelavo STOPNJIC. 13564
Nastop takoj. Ponudbe pod »Zimsko delo« na oglasni oddelek »Jutra«.

Proti izpadanju las

uporabljajte samo original

LIPOVICO

ki prepreči izpadanje las, daje rast, elastičnost, bujnost in sijaj. Zahtevajte umivanje las po vseh damskih salonih in brivnicah le z LIPOVICO. 13293

Knjige

„Jutrove“ mladinske knjižnice

ki nudijo otrokom poln koš veselja in radosti in so najbolj zaželeno miklavzevo in božično darilo, so naslednje:

1. Prigode porednega Boblja
2. Sinko Debelinko
3. Prigode gospoda Kozamurnika
4. Janko in Stanko
5. Skok, Cmok in Jokica
6. Bratec Branko in sestrice Mica
7. Samo in Joko
8. Osel gospoda Kozamurnika
9. Vrtimrček in Silonoska
10. Pôpkins

Vsaka knjiga stane Din 12.—, poštnina Din 2.—.

Pri odjemu vseh 10 knjig . . . Din 90.— poštnina Din 7.—
Pri odjemu 6 knjig . . . Din 50.— poštnina Din 5.—
Pri odjemu 4 knjig . . . Din 44.— poštnina Din 3.—

Dobi se jih v vseh podružnicah »Jutra«. Po pošti jih razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani, Knafjeva ulica.

